

GUSTAV FLOBERNING "BOVARI XONIM" ASARIDA REALIZM

Termiz davlat universiteti

4-bosqich talabasi

Abduraimova Dilchehra O'sar qizi

Ilmiy rahbar

O'zbek adabiyoti kafedrasi o'qituvchisi

Muxtorova Mahfuza

Annotatsiya : Ushbu maqolada Gustav Floberning "Bovari xonim " asarining O'zbek adabiyotidagi asarlar bilan o'xshash jihatlari keltirilgan.

Kalit so'zlar: realizm , Bovari xonim, ayol obrazi, ichki ruhiy kechinmalar, qahramonlar.

Gustav Floberning "Bovari xonim" asari va o'zbek adabiyotidagi ba'zi asarlar o'rtasida bir qator o'xshash jihatlari mavjud. Ushbu o'xshashliklar, asosan, insonning ichki kurashi, orzulari va ijtimoiy sharoitlar bilan bog'liq. "Bovari xonim" asarini o'zbek adabiyotidagi ba'zi klassik asarlar bilan solishtirganda quyidagi o'xshash jihatlarni ko'rish mumkin. "Bovari xonim" asarida Emma Bovari o'zining ichki ehtiroslarini va orzularini amalga oshirishga uringanida, jamiyatning o'ziga bo'lgan qarashlari, turmushdagi muammolar va moliyaviy cheklovlar unga qattiq ta'sir qiladi. Emma o'zini orzu qilgan hayot bilan haqiqiy hayot o'rtasidagi farqni anglaydi, lekin bu uni baxtsizlikka olib keladi. O'zbek adabiyotida ham, Abdulla Qahhorning "Yolg'iz" va Cholponning "Kecha va kunduz" asarlarida ijtimoiy guruh va o'z-o'zini anglash muammolari ko'riladi. Ushbu asarlarda qahramonlar o'zlarining orzulari va haqiqiy hayotlaridagi farqni his qiladilar, va ijtimoiy guruhdagi chegaralar ularning baxtsizliklarini keltirib chiqaradi. Turmush va orzular o'rtasidagi tafovut esa Emma Bovari o'zining haqiqiy turmushidan norozi bo'lib, idealistik va romantik orzulari bilan yashashni

istaydi. U turmushdagi zerikish va baxtsizlikni his qilib, shu orzu bilan yashaydi, ammo bu unga faqat halokat keltiradi. O'zbek adabiyotida ham ko'plab asarlarda qahramonlar turmushda o'z orzulari va xohishlariga yetishmaslikni his qiladilar. Masalan, Abdurauf Fitratning "Sahro" asarida asosiy qahramon o'zining orzulariga erisha olmaydi va bu uning hayotidagi ruhiy inqirozga olib keladi. Shuningdek, O'tkir Hoshimovning "Qalampir" asarida qahramonlarning shaxsiy orzulari va ijtimoiy haqiqatlar o'rtasidagi farq o'xshash tarzda tasvirlanadi. Bundan tashqari "Bonu", "Jamila" asarlariga ham qiyoslash mumkin. Emma Bovari o'zining xohishlari va orzularini amalga oshirishga uringanida, ayollarni ijtimoiy va oilaviy cheklovlar yakkalab qo'yadi. Uning hayoti qattiq ijtimoiy normalar bilan cheklangan va u bu normalar bilan murosaga kelmaydi, bu esa uning baxtsizlikka olib keladi. O'zbek adabiyotida ham ayollarning ijtimoiy cheklovlarga duch kelishi ko'plab asarlarda yoritilgan. Masalan, G'afur G'ulomning "Shum bola" asaridagi ayol qahramon o'zining ichki kurashlari va jamiyatdagi cheklovlarga qarshi kurashadi. Yana, Cholpaning "Sahro" asarida ham ayol qahramonning ijtimoiy roli va unga bo'lgan cheklovlar tasvirlangan. Flobert "Bovari xonim" asarida Emma Bovari ning ruhiy holatini juda chuqur tahlil qiladi. Emma o'z ichki ehtirolari, orzulari va rejaları bilan hayotini boshqarishga urinishadi, ammo bu holat unga baxtsizlik va iztirob olib keladi. O'zbek adabiyotida psixologik tahlil ham katta o'rin tutadi. Abdulla Qahhorning "Yolg'iz" asarida qahramonning ruhiy holati va ichki kurashi, uning jamiyatdagi o'rnini anglashga intilishi, yoki O'tkir Hoshimovning "Qalampir" asaridagi personajlarning ichki ruhiy izlanishlari o'xshash tarzda ko'rsatiladi. Emma Bovari romantik dunyo va haqiqat o'rtasida ziddiyatni boshdan kechiradi. Uning orzulari va tasavvurlari u yashayotgan jamiyatda amalga oshmaydi, bu esa uning halokatiga olib keladi. O'zbek adabiyotidagi romantizm va realizm o'rtasidagi ziddiyat, ayniqsa, Cholpaning "Kecha va kunduz" asarida o'zini namoyon etadi. Asar qahramonlarining orzulari va hayotdagi realizm o'rtasidagi kurash, Emma Bovari ning o'z orzulari bilan haqiqiylik o'rtasidagi kurashiga o'xshash Floberning "Bovari xonim" asaridagi

bir qator mavzular o'zbek adabiyotining ayrim asarlarida ham mavjud. Xususan, orzular va hayotdagi haqiqat o'rtasidagi ziddiyat, ayollarning ijtimoiy cheklolarga duch kelishi va psixologik tahlil kabi jihatlar o'xshashdir. Ushbu o'xshashliklar, inson ruhiyatini va jamiyatdagi muammolarni yoritishdagi universal qadriyatlarni ko'rsatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Gustav Floberi " Bovari xonim" asari
2. In net ma'lumotlari
3. Iqbol Mirzo "Bonu" sharq nashriyoti 2018
4. Cho'lpon "Kecha va kunduz" sharq nashriyoti 2021